

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
Кафедра криміналістики

Узгоджено:
Проректор
з навчально-методичної роботи
Комаров В.В. _____

С И Л Л А Б У С
навчальної дисципліни
«Криміналістика»
(обов'язкова)

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Харків – 2017

Силлабус навчальної дисципліни «Криміналістика»: галузь знань 08 «Право», спеціальність 081 «Право», перший (бакалаврський) освітньо-кваліфікаційний рівень.

Розробники:

Шепітько Валерій Юрійович, завідувач кафедри, доктор юридичних наук, професор;

Алексейчук Вікторія Іванівна, доцент, кандидат юридичних наук, доцент;

Булукув Олег Юрійович, доцент, кандидат юридичних наук, доцент;

Дудніков Анатолій Леонідович, доцент, кандидат юридичних наук, доцент;

Капустіна Марієтта Владиславівна, доцент, кандидат юридичних наук, доцент;

Марушев Анатолій Дмитрович, доцент, кандидат юридичних наук, доцент.

Затверджено на засіданні кафедри криміналістики протокол № 8 від
29.05. 2017 р.

Завідувач кафедри _____ проф. Шепітько В.Ю.

Оглав

1. Вступ.....	4
2. Анотація програми та основні модулі навчальної дисципліни.....	16
3. Вимоги викладача	20
4. Контрольні заходи результатів навчання	22
5. Показники академічної активності та додаткових освітніх досягнень студентів.....	26
6. Інформаційне забезпечення самостійної роботи студентів	26

1. Вступ

1. Данні про викладачів, як викладають навчальну дисципліну «Криміналістика»:

Шепітько Валерій Юрійович, доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри; служб. тел. 704-16-15, електронна адреса Shepitko.valery@gmail.com

Журавель Володимир Андрійович, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри; служб. тел. 704-93-39, електронна адреса Zhur777@ukr.net

Шевчук Віктор Михайлович, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри; служб. тел. 704-93-39, електронна адреса shevchuk_viktor@ukr.net

Алексейчук Вікторія Іванівна, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри; служб. тел. 704-93-37, електронна адреса Alexeuchuk_V@ukr.net

Білоус Василь Васильович, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри; служб. тел. 704-93-37, електронна адреса bazilevs@ukr.net

Борисенко Ігор Володимирович, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри; служб. тел. 704-90-58, електронна адреса fpension_fond@nula.edu.ua

Булукув Олег Юрійович, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри; служб. тел. 704-93-37, електронна адреса auge@ukr.net

Дудніков Анатолій Леонідович, кандидат юридичних наук, доцент, доцент; служб. тел. 704-93-37, електронна адреса kafkrim1@gmail.com

Веліканов Сергій Володимирович, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри; служб. тел. 704-93-37, електронна адреса serge.velikanov@outlook.com

Капустіна Марієтта Володимирівна, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри; служб. тел. 704-93-37, електронна адреса Marietta-k@ukr.net

Костенко Марина Володимирівна, кандидат юридичних наук, доцент кафедри; служб. тел. 704-93-37, електронна адреса kostenko884@gmail.com

Курман Олександр Васильович, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри; служб. тел. 704-93-37, електронна адреса reksik9@gmail.com

Марушев Анатолій Дмитрович, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри; служб. тел. 704-93-37, електронна адреса toli.marusha@gmail.com

Мусієнко Олег Леонідович, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри; служб. тел. 704-93-37, електронна адреса m2244@ukr.net

Негребецький Владислав Валерійович кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри; служб. тел. 704-93-37, електронна адреса vladislavnegrebetsky@gmail.com

Семенов В'ячеслав Володимирович, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри; служб. тел. 704-93-37, електронна адреса semenogov@rambler.ru

Фунікова Олена Володимирівна, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри; служб. тел. 704-93-37, електронна адреса funikova@yahoo.com

Чорний Геннадій Олексійович, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри; служб. тел. 704-93-37, електронна адреса Chernygenadiy@gmail.com

Гетьман Галина Миколаївна, кандидат юридичних наук, асистент кафедри, служб. тел. 704-93-37, електронна адреса gala_getman@ukr.net

Демидова Євгенія Євгеніївна, кандидат юридичних наук, асистент кафедри, служб. тел. 704-93-37, електронна адреса d.e.e@ukr.net

Затенацький Дмитро Вікторович кандидат юридичних наук, асистент кафедри, служб. тел. 704-93-37, електронна адреса

Керик Леся Ігорівна, кандидат юридичних наук, асистент кафедри, служб. тел. 704-93-37, електронна адреса lesya_kerik@ukr.net

Колеснікова Інна Анатоліївна, кандидат юридичних наук, асистент кафедри, служб. тел. 704-93-37, електронна адреса inna.a.kolesnikova@gmail.com

Латиш Катерина Володимирівна, кандидат юридичних наук, асистент кафедри, служб. тел. 704-93-37, електронна адреса latysh78@gmail.com

Павлюк Наталія Вікторівна, кандидат юридичних наук, асистент кафедри, служб. тел. 704-93-37, електронна адреса Nat.pavluk@ukr.net

Спасенко Костянтин Олександрович, кандидат юридичних наук, асистент кафедри, служб. тел. 704-93-37, електронна адреса spasenkokrim@gmail.com

Яремчук Вікторія Олегівна, кандидат юридичних наук, асистент кафедри, служб. тел. 704-93-37, електронна адреса viktori.yaremchuk@gmail.com

Баранчук Василь Васильович, асистент кафедри; служб. тел. 704-93-37, електронна адреса Vvbaranchuk@gmail.com

Домашенко Олексій Михайлович, асистент кафедри; служб. тел. 704-93-37, електронна адреса mercury80@gmail.com

2. Цілі та завдання навчальної дисципліни.

Криміналістика належить до дисциплін, засвоєння яких становить фундамент фахової підготовки юриста. Оволодіння криміналістичними знаннями та отримання належних практичних навичок є обов'язковими для слідчого, прокурора, слідчого судді, судді, адвоката, співробітників правопорядку, оскільки виконувані ними функції безпосередньо пов'язані із застосуванням саме цих знань. Інші представники юридичного фаху також не можуть обійтися у своїй діяльності без знань криміналістики.

Цілями вивчення навчальної дисципліни «Криміналістика» є отримання студентами знань про криміналістику як наукову та навчальну дисципліну, формування знань про основні проблеми загальної теорії криміналістики, зміст окремих галузей криміналістичної техніки, загальні положення криміналістичної тактики та її окремих елементів, тактичні особливості проведення окремих слідчих (розшукових) дій та специфіку розслідування окремих видів злочинів та основних умінь щодо правильного застосування науково-технічних засобів, виявлення, фіксації, вилучення та збереження доказів, використання тактичних прийомів проведення окремих слідчих (розшукових) дій, застосування методичних рекомендацій з розслідування окремих видів злочинів.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- оволодіння основними поняттями та змістом криміналістики;
- детальне вивчення теоретичних основ криміналістики;
- освоєння основних методів криміналістики;
- оволодіння технологіями виявлення, фіксації та вилучення слідів злочинів з використанням різних технічних засобів;
- вивчення наукових основ і принципів криміналістичної ідентифікації, а також основних понять і завдань криміналістичної техніки, понять, завдань та системи криміналістичної тактики, понять, системи та принципів криміналістичної методики розслідування окремих видів злочинів;
- здобуття навичок аналізу та оцінки будь-якої слідчої ситуації;
- формування уявлень про досягнення сучасної криміналістики у сфері протидії злочинності;
- вироблення вмінь встановлювати юридично значущі факти;
- навчання використанню криміналістичних рекомендацій у слідчо-криміналістичній практиці;
- опанування навичок грамотного складання процесуальних документів у відповідності до чинного кримінального процесуального законодавства.

3. Місце навчальної дисципліни в структурі освітньо-професійної програми:

- навчальна дисципліна «Криміналістика» відноситься до циклу професійно-практичних дисциплін;
- вивчення даної дисципліни базується на таких дисциплінах: «Філософія права», «Теорія держави та права», «Конституційне право», «Кримінальне право», «Кримінальний процес», «Судова медицина і судова психіатрія»;
- основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні таких дисциплін: «Практикум з криміналістики», «Розслідування злочинів: загальні засади криміналістичної методики», «Судова експертиза», «Правові основи оперативно-розшукової діяльності», «Юридична психологія», «Психологія слідчої діяльності», «Психологія судової діяльності», «Основи кримінальної психології», «Пенітенціарна психологія».

4. Опис навчальної дисципліни:

- кількість кредитів ЕКТС – 7;
- загальна кількість годин – 210;
- термін викладання – два семестри.

5. Перелік предметних компетентностей здобувача вищої освіти.

Предметні компетентності здобувача вищої освіти, що формуються в результаті освоєння навчальної дисципліни:

ПК – 1. Знання основних концептуальних підходів у визначенні предмета і системи криміналістики.

ПК – 2. Знання історії формування криміналістики як науки, сучасного стану та тенденцій її розвитку, сфер та можливостей використання криміналістичних засобів.

ПК – 3. Знання понятійно-категоріального апарату криміналістики.

ПК – 4. Знання основних проблем загальної теорії криміналістики та основних підходів щодо їх розв'язання.

ПК – 5. Знання правових основ та можливостей використання загальнонаукових та спеціальних методів криміналістики у різних галузях судочинства та інших сферах діяльності, окремими категоріями суб'єктів.

ПК – 6. Знання критеріїв допустимості використання методів криміналістики у кримінальному судочинстві.

ПК – 7. Навички практичного застосування у кримінальному провадженні методів спостереження, вимірювання, опису, експеримента, порівняння, дедукції, індукції, аналогії та моделювання в умовах дотримання правових вимог та криміналістичних рекомендацій.

ПК – 8. Знання наукових основ криміналістичної ідентифікації та методики ідентифікаційних досліджень.

ПК – 9. Навички постановки та розв'язання ідентифікаційних завдань в процесі кримінального провадження.

ПК – 10. Знання правових засад та етичних основ використання криміналістичної техніки у кримінальному провадженні.

ПК – 11. Знання сучасних можливостей окремих галузей криміналістичної техніки.

ПК – 12. Навички правильного застосування засобів криміналістичної техніки та техніко-криміналістичних прийомів в процесі виявлення, дослідження та фіксації криміналістично значущої інформації.

ПК – 13. Навички відображення у протоколах та додатках до них результатів застосування науково-технічних засобів у відповідності з вимогами чинного законодавства та криміналістичними рекомендаціями.

ПК – 14. Знання механізму утворення та інформаційного значення різних видів слідів.

ПК – 15. Вміння виявляти різні види слідів під час розслідування та проводити їх криміналістичний аналіз.

ПК – 16. Навички огляду та вилучення окремих видів об'єктів та слідів.

ПК – 17. Навички фіксації у протоколах результатів огляду окремих видів об'єктів та слідів.

ПК – 18. Навички виконання та читання планів та схем місця події та окремих об'єктів.

ПК – 19. Знання основних видів, прийомів і способів підробки документів та ознак їх використання.

ПК – 20. Знання системи ідентифікаційних ознак письмової мови та почерку.

ПК – 21. Навички аналізу ознак письма та почерку.

ПК – 22. Навички складання словесного портрету, фоторобота та застосування інших методів відтворення зовнішності особи.

ПК – 23. Навички проведення дактилоскопіювання живих осіб та оформлення дактилокартки.

ПК – 24. Знання системи криміналістичних обліків та можливостей їх використання у кримінальному провадженні.

ПК – 25. Навички користування пошуковими базами даних криміналістичних обліків під час кримінального провадження.

ПК – 26. Вміння ставити та вирішувати розумові завдання під час кримінального провадження, застосовувати різні види та форми мислення (рефлексивне, алгоритмічне, евристичне).

ПК – 27. Уміння моделювати механізм події злочину та особу невідомого злочинця за наявною інформацією.

ПК – 28. Знання ситуаційно обумовлених тактичних особливостей проведення окремих слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій.

ПК – 29. Вміння складати плани розслідування злочину, плани проведення окремих слідчих (розшукових) дій, прогнозувати можливий розвиток слідчих ситуацій та приймати тактичні рішення.

ПК – 30. Навички організації та проведення окремих слідчих (розшукових) дій, застосування різноманітних тактичних прийомів та їх систем в умовах дотримання правових та етичних вимог в процесі їх реалізації під час кримінального провадження.

ПК – 31. Знання тактичних правил викладення у протоколах процесу та результатів проведення слідчих (розшукових), негласних слідчих (розшукових) дій.

ПК – 32. Навички складання протоколів окремих слідчих (розшукових) дій, постанов про залучення судового експерта у кримінальному провадженні у відповідності з правовими вимогами та криміналістичними рекомендаціями.

ПК – 33. Знання тактичних особливостей судових дій та тактичних особливостей участі прокурора і захисника у кримінальному провадженні.

ПК – 34. Знання системи експертних та наукових криміналістичних установ в Україні, можливостей окремих видів експертиз у кримінальному провадженні.

ПК – 35. Навички підготовки до експертного дослідження та отримання порівняльних зразків.

ПК – 36. Знання положень окремих криміналістичних методик розслідування злочинів, способів готування, вчинення, приховання та типових

слідів окремих видів злочинів, систем типових версій у різних ситуаціях розслідування окремих видів злочинів.

ПК – 37. Здатність до критичного та системного аналізу первинної інформації про кримінальне правопорушення, формулювання слідчих версій, організації та планування процесу розслідування злочину.

ПК – 38. Вміння застосовувати положення криміналістичної характеристики при формулюванні типових слідчих версій та визначати способи їх перевірки.

ПК – 39. Знання особливостей проведення тактичних операцій, окремих слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій при розслідуванні різних видів злочинів.

ПК – 40. Навички планування розслідування злочинів проти особи та проведення окремих видів слідчих (розшукових) дій в процесі кримінального провадження.

ПК – 41. Навички планування розслідування окремих видів злочинів проти власності та проведення окремих слідчих (розшукових) дій в процесі кримінального провадження.

ПК – 42. Навички планування та організації розслідування корупційних злочинів.

ПК – 43. Навички планування та організації розслідування злочинів проти довкілля.

ПК – 44. Вміння проводити критичний аналіз, оцінку матеріалів кримінального провадження, виявляти недоліки розслідування та тактичні помилки під час провадження окремих слідчих (розшукових) дій, вживати заходів щодо їх попередження та усунення.

ПК – 45. Вміння встановлювати та підтримувати комунікативні зв'язки з учасниками кримінального провадження, бути об'єктивним, принциповим та неупередженим, дотримуватись правил професійної етики в процесі застосування вербальних та невербальних засобів комунікації, правильно формулювати і викладати свою думку в процесі спілкування.

ПК – 46. Вміння обґрунтовувати процесуальні рішення, грамотно і лаконічно здійснювати опис, наводити аргументи, формулювати висновки, застосовуючи тактико-криміналістичні засоби, доводити правильність своєї позиції та хибність міркувань опонента, проявляти самокритичність в оцінці власних міркувань та висновків.

ПК – 47. Здатність визначати шляхи розслідування злочинів у типових та нестандартних ситуаціях, ефективно розподіляти час і використовувати криміналістичні засоби під час планування та організації розслідування злочинів.

ПК – 48. Вміння ефективно взаємодіяти під час здійснення кримінального провадження з іншими органами і особами, раціонально організовувати сумісну співпрацю, розподіляти обов'язки, терміни, ставити завдання, надавати доручення та здійснювати своєчасний контроль та узагальнення результатів їх виконання.

ПК – 49. Вміння виявляти і запобігати різним формам протидії розслідуванню і встановленню істини під час провадження.

ПК – 50. Вміння систематично удосконалювати та розширювати свої криміналістичні знання, уміння та навички, аналізувати вітчизняну та зарубіжну слідчу, судову та експертну практику.

В результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати наступні результати навчання:

За модулем № 1

РНС НД – 1.1. Демонструвати знання та розуміння концептуальних підходів у визначенні предмета і системи криміналістики.

РНС НД – 1.2. Демонструвати знання з історії формування криміналістики як науки.

РНС НД – 1.3. Проаналізувати сучасний стан, тенденції розвитку криміналістики, основні проблеми загальної теорії криміналістики та підходи щодо їх розв'язання.

РНС НД – 1.4. Визначати сфери та можливості використання криміналістичних засобів.

РНС НД – 1.5. Використовувати понятійно-категоріальний апарат криміналістики у професійній діяльності.

РНС НД – 1.6. Оцінити можливості використання загальнонаукових і спеціальних методів криміналістики у різних галузях судочинства.

РНС НД – 1.7. Визначати критерії допустимості використання методів криміналістики у кримінальному судочинстві.

РНС НД – 1.8. Застосувати методи спостереження, вимірювання, опису, експерименту, порівняння, дедукції, індукції, аналогії та спостереження у кримінальному провадженні.

РНС НД – 1.9. Демонструвати знання наукових основ криміналістичної ідентифікації та методики ідентифікаційних досліджень.

РНС НД – 1.10. Сформулювати ідентифікаційні завдання в процесі кримінального провадження.

РНС НД – 1.11. Розв'язати ідентифікаційні завдання в процесі кримінального провадження.

РНС НД – 1.12. Демонструвати знання та розуміння правових засад та етичних основ використання криміналістичної техніки у кримінальному провадженні.

РНС НД – 1.13. Розкрити сучасні можливості окремих галузей криміналістичної техніки.

РНС НД – 1.14. Застосувати засоби криміналістичної техніки та техніко-криміналістичні прийоми при виявленні, дослідженні та фіксації доказової інформації.

РНС НД – 1.15. Проаналізувати та визначити механізм слідоутворення.

За модулем № 2

РНС НД – 2.1. Класифікувати вогнепальну зброю та боєприпаси.

РНС НД – 2.2. Розкрити інформаційне значення слідів вогнепальної зброї.

РНС НД – 2.3. Відшукати криміналістично-значущу інформацію під час проведення огляду вогнепальної зброї та слідів її дії.

РНС НД – 2.4. Проаналізувати документи та встановити ознаки їх підроблення.

РНС НД – 2.5. Скласти протокол слідчого огляду документа.

РНС НД – 2.6. Охарактеризувати письмову мову та почерк за ідентифікаційними ознаками.

РНС НД – 2.7. Описати прикмети зовнішності особи за методом словесного портрета.

РНС НД – 2.8. Скласти фоторобот.

РНС НД – 2.9. Оформити (скласти) дактилокартку та вивести дактилоскопічні формули (основну та додаткову).

РНС НД – 2.10. Демонструвати розуміння функціонування системи криміналістичних обліків та можливостей їх використання у кримінальному провадженні.

РНС НД – 2.11. Відшукати криміналістично-значущу інформацію в базах даних криміналістичних обліків.

За модулем № 3

РНС НД – 3.1. Поставити розумові завдання у процесі розслідування злочинів, використовуючи різні види та форми мислення.

РНС НД – 3.2. Визначити способи розв'язання розумових завдань у процесі розслідування злочинів, використовуючи різні види та форми мислення.

РНС НД – 3.3. Відтворити механізм події злочину шляхом створення його уявної моделі.

РНС НД – 3.4. Змодельовати особу невідомого злочинця за наявною (вихідною) інформацією.

РНС НД – 3.5. Демонструвати знання та розуміння ситуаційно обумовлених тактичних особливостей проведення окремих слідчих

(розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій, судових дій та тактичних особливостей участі прокурора і захисника у кримінальному провадженні.

РНС НД – 3.6. Спрогнозувати можливий розвиток слідчих ситуацій в запропонованих умовах.

РНС НД – 3.7. Організувати проведення окремих слідчих (розшукових) дій.

РНС НД – 3.8. Застосувати тактичні прийоми та (або) їх системи в умовах дотримання правових та етичних вимог при проведенні окремих слідчих (розшукових) дій.

РНС НД – 3.9. Демонструвати знання системи експертних та наукових криміналістичних установ в Україні.

РНС НД – 3.10. Охарактеризувати можливості окремих видів експертиз у кримінальному провадженні.

РНС НД – 3.11. Провести підготовчі дії до експертного дослідження.

РНС НД – 3.12. Підготувати (скласти) проекти протоколів окремих слідчих (розшукових) дій та додатки до них (фототаблиці, плани та схеми), постанов про залучення судового експерта у кримінальному провадженні.

За модулем № 4

РНС НД – 4.1. Демонструвати знання та розуміння положень окремих криміналістичних методик розслідування злочинів.

РНС НД – 4.2. Сформулювати слідчі версії про подію злочину шляхом аналізу первинної інформації про кримінальне правопорушення.

РНС НД – 4.3. Застосувати положення криміналістичної характеристики при формулюванні типових слідчих версій.

РНС НД – 4.4. Демонструвати знання та розуміння особливостей проведення тактичних операцій, окремих слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій при розслідуванні різних видів злочинів.

РНС НД – 4.5. Скласти плани розслідування злочинів, плани проведення окремих слідчих (розшукових) дій з урахуванням слідчих ситуацій.

РНС НД – 4.6. Проаналізувати матеріали кримінального провадження з метою виявлення недоліків розслідування певних видів злочинів, тактичних помилок під час провадження слідчих (розшукових) дій.

РНС НД – 4.7. Рекомендувати заходи щодо попередження та усунення тактичних помилок і недоліків розслідування окремих видів злочинів, використовуючи результати узагальнення слідчої, судової та експертної практики.

РНС НД – 4.8. Застосувати належним чином вербальні та невербальні засоби комунікації з учасниками кримінального провадження.

РНС НД – 4.9. Обґрунтувати процесуальні рішення, застосовуючи тактико-криміналістичні засоби.

РНС НД – 4.10. Визначити шляхи розслідування злочинів у типових та нестандартних ситуаціях, використовуючи результати узагальнення слідчої, судової та експертної практики.

РНС НД – 4.11. Визначити форми та види взаємодії слідчого з іншими органами і особами під час здійснення кримінального провадження в умовах запропонованої ситуації.

РНС НД – 4.12. Виявити форми протидії розслідуванню та запропонувати шляхи їх подолання.

2. Анотація програми та основні модулі навчальної дисципліни

2.1. Анотація програми навчальної дисципліни.

Навчальна дисципліна «Криміналістика» спрямована на формування у майбутніх юристів системи професійно-важливих компетентностей, що мають забезпечити якісне виконання ними різних видів діяльності у правозастосовній та правозахисній сфері (слідчої, судової, адвокатської, прокурорської, оперативно-розшукової, експертної, нотаріальної тощо).

Модуль 1. «Теоретичні основи криміналістики. Загальні положення криміналістичної техніки» присвячений розгляду загальної теорії криміналістики, вивченню основних підходів щодо розуміння її предмета,

системи та завдань, розгляду окремих криміналістичних теорій, ознайомленню з методами криміналістики та можливостями їх застосування в юридичній практиці. Визначаються правові основи використання методів криміналістики в практичній діяльності, критерії їх допустимості у кримінальному провадженні. Досліджується історія формування криміналістики як науки, її сучасний стан та досягнення, напрями діяльності експертних та наукових криміналістичних установ в Україні. Розглядаються наукові основи криміналістичної ідентифікації, її типи, види, форми, об'єкти, вивчається методика підготовки та проведення ідентифікаційних досліджень. На підставі аналізу матеріалів експертної практики формуються навички постановки ідентифікаційних завдань та аналізуються можливості ідентифікації та її значення в процесі розслідування злочинів. При вивченні теми «Загальні положення криміналістичної техніки» студентам демонструються сучасні науково-технічні засоби, якими оснащені правоохоронні органи та експертні підрозділи (пошукові пристрої, засоби виявлення невидимих слідів пальців рук, крові, засоби копіювання, фіксації та вилучення слідів, засоби дослідження окремих видів об'єктів та слідів тощо), визначаються можливості їх застосування та формуються навички їх самостійного використання студентами в модельованих умовах практичної діяльності. В умовах навчального полігону відпрацьовуються навички проведення оперативної фотозйомки на місці події, застосування окремих видів і методів судової фотографії та оформлення відповідних фрагментів протоколів огляду і фототаблиць. Вивчаються наукові основи трасології, механізм утворення та класифікація слідів. В лабораторних та польових умовах формуються навички студентів по роботі з найбільш поширеними групами слідів, що залишаються в результаті вчиненого злочину: рук, ніг та взуття, транспортних засобів, знарядь злому та інструментів, відпрацьовуються способи та прийоми їх виявлення, дослідження та фіксації, правила опису, вилучення та упакування, визначення механізму їх утворення та інформаційного значення (опановується методика визначення типу папілярного візерунку, його окремих ознак, проведення вимірів параметрів «доріжки» слідів

взуття, виявлення та фіксації слідів рук та ніг за допомогою дактилоскопічних порошків, виготовлення зліпків об'ємних слідів тощо).

Модуль 2. «Криміналістична техніка» передбачає засвоєння знань щодо наукових основ та сучасних можливостей таких галузей криміналістичної техніки, як: судова балістика, техніко-криміналістичне дослідження документів, криміналістичне дослідження письма, ідентифікація людини за ознаками зовнішності та кримінальна реєстрація. Вивчається характеристика та інформаційне значення об'єктів судово-балістичного дослідження, класифікація вогнепальної зброї та боєприпасів, сліди пострілу, види, способи та ознаки підробки різних видів документів та їх реквізитів, система ідентифікаційних ознак письмової мови та почерку. Відпрацьовуються навички огляду зазначених об'єктів та фіксації їх опису у протоколах (схемах), підготовки і призначення судових експертиз щодо їх дослідження. Формуються знання про види і форми ототожнення людини за ознаками зовнішності, систему ознак зовнішності, про види криміналістичних обліків, порядок здійснення та використання кримінальної реєстрації, опановуються навички складання «словесного портрета», фоторобота, проведення дактилоскопіювання, оформлення дактилокартки та розрахунку дактилоскопічної формули.

Модуль 3. «Криміналістична тактика» спрямований на формування знань про предмет і завдання криміналістичної тактики, її структуру, принципи та сучасні тенденції. Розглядаються сутність та джерела формування окремих видів тактико-криміналістичних засобів (тактичний прийом, тактична операція, тактична комбінація та ін.), поняття, види та принципи побудови криміналістичних версій, принципи організації і планування розслідування злочинів в різних ситуаціях, тактичні особливості проведення окремих слідчих (розшукових) та судових дій та відповідні системи тактичних прийомів щодо їх найбільш типових ситуацій. Формуються практичні навички висунення та перевірки слідчих версій, використання системи типових версій, навички планування, прогнозування, підготовки та проведення окремих слідчих

(розшукових) дій в умовах моделювання різних ситуацій. Відпрацьовуються системи тактичних прийомів та особливості фіксації результатів проведення огляду, обшуку, допиту, пред'явлення для впізнання, слідчого експерименту. Розглядаються особливості залучення спеціалістів та експертів у кримінальному провадженні, досліджується система судово-експертних установ в Україні, класифікація судових експертиз та їх сучасні можливості. На підставі аналізу нормативно-правових актів та дослідження колекції зразків експертних проваджень відпрацьовуються навички підготовки та призначення судових експертиз, а також аналізу і оцінки висновків експертів.

Модуль 4. «Криміналістична методика» зорієнтований на засвоєння змісту окремих наукових понять «криміналістичної класифікації злочинів», «окремої криміналістичної методики», «криміналістичної характеристики злочинів», формування знань про їх структуру та можливості використання під час розслідування злочинів. Пропонується комплекс окремих криміналістичних методик розслідування різних видів злочинів (проти особи, проти власності, корупційних злочинів, злочинів проти довкілля та ін.), на підставі вивчення яких студенти формують вміння та навички щодо планування розслідування конкретних злочинів в різних ситуаціях, побудови слідчих версій, окреслення комплексу дій щодо їх перевірки та визначення особливостей їх проведення в умовах можливої протидії зацікавлених осіб.

2.2. Основні модулі навчальної дисципліни

№	Модуль/назва	Кількість кредитів ЄКТС	Всього годин	Аудиторні заняття (контактні)				Самостійна робота студентів
				Лекції	Практичні заняття	Семінарські заняття	Інші види занять	
1	Модуль 1 «Теоретичні основи криміналістики. Загальні положення криміналістичної техніки»	1,7	49	12	8		Лабораторні заняття 6	23
2	Модуль 2	1,5	46	10	4		Лаборатор	26

	«Криміналістична техніка»						ні заняття 6	
3	Модуль 3 «Криміналістична тактика»	1,8	55	16	10		Лабораторні заняття 6	23
4	Модуль 4 «Криміналістична методика»	2	60	22	6		Лабораторні заняття 6	26
Разом :		7	210	60	28		24	98

3. Вимоги викладача

Студент має продемонструвати: розуміння та засвоєння теоретичного матеріалу; уміння самостійно опрацювати та аналізувати тексти нормативно-правових актів, процесуальні документи та наукову літературу; здатність застосовувати теоретичні положення у практичних ситуаціях; ступінь сформованості практичних навичок; готовність публічно чи письмово викласти певні наукові положення та власні висновки при проведенні практичних занять, виконанні лабораторних робіт, здійсненні науково-дослідної роботи з криміналістики.

Оцінювання здобутих студентами знань та набутих навичок під час поточного контролю здійснюється у діапазоні від 0 до 40 балів протягом всього навчального курсу «Криміналістика». Сума цих балів за весь термін навчального курсу складається з чотирьох поточних рубіжних (модульних) оцінок, кожна з яких в межах від 0 до 10 балів, які отримує студент за результатами виконання навчального плану з відповідного блоку тем (модуля). Навчальний курс розподіляється відповідно на чотири блоки тем (модулі): 1. Теоретичні основи криміналістики. Загальні положення криміналістичної техніки. 2. Криміналістична техніка. 3. Криміналістична тактика. 4. Криміналістична методика. До змісту чотирьох блоків тем можуть вноситись зміни відповідним рішенням кафедри з урахуванням можливих змін навчальної

програми та плану. Оцінка (бали) за кожен модуль виставляються наприкінці останнього заняття за відповідним блоком тем.

Об'єктами поточного контролю знань студентів є:

а) систематичність та активність роботи на лекціях, практичних, лабораторних заняттях (відвідування відповідних форм навчального процесу, активність та рівень знань при обговоренні питань, розв'язанні ситуаційних завдань; засвоєння та демонстрація практичних навичок);

б) виконання завдань для самостійного опрацювання (самостійне вивчення тем в цілому чи окремих питань; участь у студентських конференціях, конкурсах, олімпіадах, науковому гуртку; підготовка наукових доповідей, статей, тез доповідей, повідомлень та їх презентація; підготовка конспектів навчальних чи наукових текстів; підготовка реферативних матеріалів з публікацій; інші форми самостійної роботи).

При оцінюванні успішності студента під час практичних (лабораторних) занять враховується:

а) систематичність та якість роботи на практичних (лабораторних) заняттях;

б) своєчасність та правильність виконання та оформлення лабораторних робіт;

в) результати виконання контрольних завдань;

г) творчі досягнення студента.

Встановлення рівня знань і умінь студентів на практичних (лабораторних) заняттях здійснюється на основі оцінювання:

а) повноти та ґрунтовності відповідей на питання плану практичного заняття, а також на питання, поставлені викладачем;

б) уміння обґрунтувати свою точку зору при обговореннях дискусійних питань, розв'язанні ситуаційних завдань,

в) демонстрування студентом використання основної і додаткової літератури за темою заняття;

- г) повноти і переконливості наведених доводів при розв'язанні ситуаційних завдань, запропонованих викладачем;
- д) використання норм національного та міжнародного права, а також слідчої, судової та експертної практики;
- е) ступеню опанування студентом практичних навичок.

4. Контрольні заходи результатів навчання

Контроль знань в рамках навчальної дисципліни здійснюється з урахуванням бально-рейтингової системи.

4.1. Розподіл балів між формами організації навчального процесу і видами контрольних заходів:

лекції – 0 балів;

практичні (лабораторні) заняття та самостійна робота – 40 балів;

педагогічний рубіжний контроль (Модуль №1, Модуль № 2, Модуль № 3, Модуль № 4) – 10 балів x 4 = 40 балів;

іспит – 60 балів.

Разом: 100 балів.

Підсумки педагогічного рубіжного (модульного) контролю проставляються в відомості за накопичувальним принципом і є підставою допуску до підсумкового контролю знань (іспиту). Якщо студент набрав протягом року (семестру) за підсумками рубіжного контролю менше половини максимальної оцінки з навчальної дисципліни – тобто, від 0 до 19 балів за рік або від 0 до 9 балів за один семестр), то він до іспиту (заліку) не допускається.

4.2. Шкала підсумкової оцінки знань студентів.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни виставляється в залікову книжку відповідно до такої шкали:

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100 - бальною шкалою, що використовується в НЮАУ

A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	5	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	4	80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	3	70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	2	20 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язкий повторний курс		1 – 19

4.3. Методи педагогічного контролю.

Методами оцінювання навчальних досягнень студентів є:

1. Традиційні методи:

1.1. Методи усного контролю:

- індивідуальне опитування;
- фронтальне опитування;
- розв'язання практичних та ситуаційних завдань;
- пояснення практичних дій;
- критичний аналіз студентами відповідей один одного;
- дискусія;
- ділова гра;

- усний критичний аналіз та оцінка процесуальних документів;
- аналіз дидактичного матеріалу (схем, таблиць, ілюстрацій, колекцій куль та гільз, зброї, знарядь злочину та слідів їх застосування, документів зі слідами підробки, експертних висновків, комплектів технічних засобів, навчальних відеофільмів тощо);
- опитування під час захисту курсової роботи;
- виступ з науковою доповіддю, формулювання запитань доповідачеві, відповіді доповідача на запитання аудиторії.

1.2. *Методи письмового контролю:*

- лабораторні роботи;
- письмовий критичний аналіз та оцінка процесуальних документів;
- самостійна робота з використанням дидактичного матеріалу;
- розрахунок дактилоскопічної формули;
- проекти процесуальних документів та їх фрагментів, плани розслідування, плани окремих слідчих (розшукових) дій;
- конспекти основної і додаткової літератури;
- конспекти лекцій;
- курсові роботи;
- науково-дослідні роботи;
- статті;
- тези доповідей;
- анотація до наукового видання (наукової статті, монографії, посібника тощо);
- узагальнення слідчої (судової, експертної) практики;
- тести;
- термінологічний диктант;
- реферат.

2. *Інноваційні методи:*

- інформаційно-комунікаційні технології (використання інформаційних Internet-ресурсів та комп'ютерних програм під час

відпрацювання практичних навичок; підготовка презентацій наукових доповідей, результатів узагальнення практики відбування покарань; створення мультимедійної бібліотеки тощо);

- професійно-орієнтовані технології;
- технології групового та колективного навчання;
- проблемне навчання;
- евристичне навчання;
- контекстне навчання;
- студентоцентристське навчання;
- технології розвитку критичного мислення;
- ігрові технології;
- технології групових творчих справ;
- інтерактивні технології ситуативного моделювання;
- мультимедійні технології;
- технології рівневої диференціації навчання на основі обов'язкових

результатів;

- технології модульного навчання;
- інформаційно-моніторингові технології (тестування);
- дидактичні технології (з використанням аудіовізуальних засобів);
- проектні технології та науково-дослідна діяльність (проекування

програми дій щодо допомоги у реадaptaції звільненим особам, щодо оптимізації форм і методів впливу на засуджених, дієвих заходів щодо профілактики професійної деформації працівників органів та установ пенітенціарної системи тощо);

- технологія портфоліо (портфоліо нормативно-правових актів за темами навчальної дисципліни; тематичні портфоліо наукової літератури та публікацій; портфоліо криміналістичних термінів);

- кейс-метод;
- практичний контроль роботи в комп'ютерних класах

(спостереження за виконанням завдань з використанням комп'ютерних програм

та баз даних);

- практичний контроль роботи в навчальних лабораторіях та на полігоні (спостереження процесу застосування студентами техніко-криміналістичних методів, прийомів та засобів, імітації проведення слідчих (розшукових) дій);

- on-line конференції, on-line-бібліотеки тощо.

3. *Методи самоконтролю:*

- критичний аналіз результатів власних практичних дій;
- пошук та виправлення власних помилок (за наданими критеріями чи ключем);

- самооцінка активності своєї участі у колективній роботі;
- оцінка та критичний аналіз студентами дій та відповідей один одного, колективне оцінювання (peer review).

5. Самостійна робота, показники академічної активності та додаткових освітніх досягнень студентів

Самостійна робота з навчальної дисципліни «Криміналістика» охоплює наступні види:

- підготовка рішень за ситуаційними завданнями;
- вивчення конспектів лекцій;
- вивчення основних літературних джерел та нормативної бази;
- складання проектів процесуальних документів;
- доопрацювання матеріалів лекцій;
- вивчення та конспектування додаткових літературних джерел та електронних видань;

- робота в інформаційних мережах;
- підготовка до лабораторних занять;
- оформлення лабораторних робіт;
- відпрацювання практичних навичок в лабораторіях кафедри;
- підготовка до проведення ділової гри, дискусії;

- самостійна робота в комп'ютерному класі кафедри з навчальними програмами з різних тем криміналістики, базою даних «Практика слідчого» та базою знань «Автоматизоване робоче місце слідчого «Інсайт»;
- виконання курсової роботи з криміналістики;
- участь у роботі студентського наукового гуртка, підготовка наукових доповідей та їх презентація;
- участь у студентських наукових конференціях;
- написання наукових статей та тез наукових доповідей;
- участь у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт;
- участь в олімпіадах, турнірах та інших змагальних заходах;
- узагальнення слідчої, судової та експертної практики відповідно до певних тем;
- підготовка портфоліо (тематичний портфоліо літературних джерел та публікацій, портфоліо нормативних актів, портфоліо криміналістичних термінів, портфоліо лабораторних робіт та ін.).

6. Інформаційне забезпечення самостійної роботи студентів

Основна література:

Криміналістика: підруч. / за ред. В.Ю. Шепітька. – К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2001. – 682 с.

Криміналістика: підруч. / за ред. В.Ю. Шепітька. – 3-те вид. переробл. і допов. – К.: Ін Юре, 2004. – 728 с.

Криміналістика: підруч. / кол. авторів В.Ю. Шепітько, В.О. Коновалова, В.А. Журавель та ін. / за ред. В.Ю. Шепітька. – 4-те вид. переробл. і допов. – Х.: Право, 2008. – 464 с.

Шепітько В.Ю. Криміналістика: підруч. / В.Ю. Шепітько. – К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2010. – 496 с.

Криміналістика: підруч. / В.Ю. Шепітько, В.О. Коновалова, В.А. Журавель та ін.: за ред. В. Ю. Шепітька – 5-те вид. переробл. та допов. – К.: Ін Юре, 2016. – 640 с.

Textbook of criminalistics. Volume 1: General Theory. Edited by H. Malevski, V. Shepitko. – Kharkiv: Apostille Publishing House LLC, 2016. – 473 с.

Керівництво з розслідування злочинів: наук.-практ. посіб. / В.Ю. Шепітько, В. О. Коновалова, В. А. Журавель та ін.; за ред. В. Ю. Шепітька. – Х.: Одиссей, 2009. – 960 с.

Настільна книга слідчого / М. І. Панов, В. Ю. Шепітько, В. О. Коновалова та ін.– 3-тє вид., переробл. і допов. – К.: Ін Юре, 2011. – 736 с.

Додаткова література:

Алексейчук В. І. Огляд місця події: тактика та психологія: моногр. / В. І. Алексейчук; за ред. В. О. Коновалової. – Х.: Вид. агенція «Апостиль», 2011. – 232 с.

Журавель В. А. Криміналістичні методики: сучасні наукові концепції: моногр. / В. А. Журавель. – Х.: Вид. агенція «Апостиль», 2012. – 304 с.

Колесниченко А. Н. Криминалистическая характеристика преступлений: учеб. пособие / А. Н. Колесниченко, В. Е. Коновалова; Министерство высшего и среднего специального образования УССР, Харьковский юридический институт. – Х.: Юрид. ин-т, 1985. – 93 с.

Коновалова В. Е. Версия: концепция и функции в судопроизводстве: [моногр.] / В. Е. Коновалова. – Х.: Изд. ФЛ-П Вапнярчук Н.Н., 2007. – 192 с.

Коновалова В. Е. Допрос: тактика и психология: [учеб. пособие] / В. Е. Коновалова. – Х.: Изд-во СПД ФЛ Вапнярчук Н. Н., 2006. – 176 с.

Коновалова В. Е. Убийство: искусство расследования: моногр. / В. Е. Коновалова. – 2-е изд. доп. и перераб. – Харьков: Право, 2016. – 320 с.

Криміналістика: ситуаційні моделі та завдання: [навч. посіб.] / за ред. О. Я. Баєва, В. Ю. Шепітька. – Х.: Вид. агенція «Апостіль», 2012. – 264 с.

Найдис И. Д. Использование следов рук при расследовании преступлений: учеб. пособие / И. Д. Найдис. – К.: УМКВО, 1988. – 31 с.

Шепітько В. Ю. Криміналістична тактика (системно-структурний аналіз): моногр. / В. Ю. Шепітько. – Х.: Харків юрид., 2007. – 432 с.

Шепітько В. Ю. Проблемные лекции по криминалистике: учеб. пособ. /

В. Ю. Шепитько. – Харьков: Апостіль, 2012. – 152 с.

Щур Б. В. Теоретичні основи формування та застосування криміналістичних методик: моногр. / Б. В. Щур. – Х.: Харків юрид., 2010. – 320 с.